

UČNA PRIPRAVA 3 – Slovenska narodna noša

Avtor: Irena Mrak Merhar

Razred: 5

Tematsko področje: gospodinjstvo

(Likovno) področje: ohranjanje okolja

(Likovna) naloga: obdelava tkanin, vzorci

Obravnavana kulturna dediščina: tradicionalni vzorci, blago, slovenska narodna noša

Motiv/tema: kakšne okraske so nosili (na oblekah)

Vsebinski cilji:

- Učenci poznajo slovensko narodno nošo – iz kje izhaja, kako se je razvijala in kateri elementi so zanjo značilni.
- Učenec poznajo vrste blaga in izpopolnjujejo zbirko vzorcev.

Potrebni pripomočki: kviz (priloga 1), fotografije posameznih kosov narodne noše (po želji)

Uporabljene dinamične metode: didaktična igra

Medpredmetne povezave: likovna vzgoja, matematika, družba, slovenščina, naravoslovje in tehnika

Interaktivno gradivo:

- Interaktivna spletna igra *Moška narodna noša* -
<https://create.kahoot.it/course/df84e340-ee1-43a7-ab17-de8a57fe0f39>
- Interaktivna spletna igra *Ženska narodna noša* -
<https://create.kahoot.it/course/cd53fb3e-dfdb-402d-97ce-817317c7a5ea>

Navodila za uporabo kvizov:

Deljenje kvizov z uporabniki

Z uporabniki ne delimo kvizov, ampak delimo programe oz. 'Courses'. Na levi strani zaslona kliknemo na 'Courses'. Kliknemo na tri pike pri posameznem programu in nato 'Share'. Kopiramo prikazano spletno povezavo in jo pošljemo uporabnikom.

Moška narodna noša: <https://create.kahoot.it/course/df84e340-ee1-43a7-ab17-de8a57fe0f39>

Ženska narodna noša: <https://create.kahoot.it/course/cd53fb3e-dfdb-402d-97ce-817317c7a5ea>

Igranje kvizov

Ko uporabnik klikne na povezavo, se bo moral najprej prijaviti. V desnem zgornjem kotu klikne 'Login' in se prijavi s svojim Google računom (najhitrejša opcija). Po prijavi lahko uporabnik klikne 'Start' in na pojavnem oknu 'Self-study'. Vpiše vzdevek in klikne 'OK, go!'.

Uvod:

Kos blaga, ko ga obdelamo, lahko postane oblačilo. Danes imamo na voljo veliko več oblačil kot včasih. Oblačila so narejena iz raznovrstnega blaga in vzorcev. Kaj pa je tisto blago in kateri so tisti vzorci in okraski, ki so (bili) uporabljeni pri slovenski narodni noši?

Potek:

Učenec rešuje kviz o ženski in/ali moški narodni noši. Prvih osem vprašanj pri obeh kvizih je enakih in se navezujejo na slovensko narodno nošo v splošnem. Ostala vprašanja so specifična za žensko oziroma moško narodno nošo. Ob večini vprašanj si učenec lahko pomaga s fotografijo.

Opozorilo:

Šestnajsto (16) vprašanje pri ženski narodni noši se navezuje na žensko spodnje perilo. Ena od trditev je, da je žensko spodnje perilo veljalo za »erotičen kos obleke«, kar sicer drži, a lahko pri posameznih učencih sproži neželen smeh, nelagodje in posledično nezmožnost dokončanja sicer pomembne in vsebinsko prijetne teme. Po lastni presoji lahko to vprašanje preskočite. Lahko pa ga uporabite za pogovor o tem, kako se standardi (ne)oblačenja znižujejo ne samo pri spodnjem perilu, ampak tudi na splošno (zelo kratke hlače, natrgane hlače, jopice nad popkom ipd.)

Možnosti izvedbe:

- učenci so razdeljeni v pare ali skupine, učitelj postavlja vprašanja, skupine odgovarjajo (učitelj lahko pokaže tudi fotografijo, ki se nanaša na vprašanje).
- učitelj uporabi fotografije in ob njih razloži elemente ženske in/ali moške narodne noše.
- učitelj uporabi interaktivno igro *Ženska narodna noša* in/ali *Moška narodna noša* in po svoji presoji kakšno od vprašanj preskoči. Učenci rešujejo kviz v realnem času s pomočjo mobilnih telefonov, tablic ali računalnikov.
- učitelj možnost reševanja interaktivne igre ponudi učencem za domačo nalogo ali dodatno raziskovanje po pouku (učenci lahko rešujejo kviz *Ženska narodna noša*, *Moška narodna noša* ali oba kviza).

Nadgradnja izvedbe:

- primerke blaga, vzorcev in okraskov si lahko ogledajo v živo (lahko jih fizično spoznamo po zaključenem kvizu ali po zaključenem vprašanju, ki se nanaša na dotično blago, vzorec ali okrasek)
- Učenci so spodbujeni k raziskovanju:
 - o poiščejo in opišejo razlike med osnovno slovensko narodno nošo in narodno nošo, ki je značilna za pokrajino, iz katere prihajajo.
 - o sešije si svojo narodno nošo.
 - o obišejo muzej, kjer je predstavljena slovenska narodna noša.
 - o obišejo festival *Dnevi narodnih noš in oblačilne dediščine v Kamniku* ali primerljiv festival v svoji pokrajini.

Viri:

- Klobčar, M. in Knific, B. (2021). *Pokažem se fantu v pisanem gvanu*. Kamnik: Zavod za turizem in šport.

*Vsebina kviza in fotografije so vzete iz knjige **Pokažem se fantu v pisanem gvanu** in so uporabljene s soglasjem ge. Brede Podbrežnik Vukmir, urednice knjige ter g. Luko Svetcem, direktorjem Zavoda za turizem in šport Kamnik, ki je izdajatelj in založnik knjige. Vsebino kviza je potrdil g. Bojan Knific, ki je soavtor knjige in je tudi posredoval potrebne fotografije – za sodelovanje se mu iskreno zahvaljujemo!*